

Kultuuriministri määruse „Kultuuriministri 21. detsembri 2012. a määruse nr 12 „Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetamiseks eraldatud vahenditest antavate sporditoetuste liigid ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise, toetuse määramise ja määramisest keeldumise tingimused ja kord“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõuga muudetakse COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks spordivaldkonnas varasemalt loodud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise toetusmeetet, mida rakendatakse riigi 2021. aasta lisaelarve seaduse alusel eraldatavate vahendite arvel. Sihtotstarbelisest taotlusvoorst saavad kahjuhüvitist taotleda Eestis kõrge tasemega rahvusvahelisi tiitlivõistlusi või teisi Eestile olulisi vähemalt kaks järjestikkust päeva kestvaid võistlusi korraldavad spordiorganisatsioonid.

Toetusmeetmest hüvitatakse spordiorganisatsioonidele rahvusvaheliste võistluste korraldamisega seotud otsesed kulud, mille katmiseks planeeritud tulud on Vabariigi Valitsuse või rahvusvaheliselt kehtestatud piirangutest tulenevalt vähenenud. Meetmetest on võimalik toetust taotleda rahvusliku olümpiakomitee liikmeskonda kuuluval spordialaliidul, spordiühendusel või muul spordiorganisatsioonil, kellele spordialaliit või spordiühendus on andnud üle rahvusvahelise võistluse korraldamise õiguse.

Määruse muudatused võimaldavad avada rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise täiendava taotlusvooru ja taotleda kahjuhüvitise tagatist ka veel toimumata spordisündmuse kulude katteks.

Määrus jõustub üldises korras.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi spordiosakonna osakonnajuhataja asetäitja Margus Klaan (margus.klaan@kul.ee, 628 2328) ning õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Karin Ligi (karin.ligi@kul.ee, 628 2254). Eelnõu on keelisel toimetanud Kultuuriministeeriumi kantslei sekretär-keeletoimetaja Anni Viirmets (anni.viirmets@kul.ee, 628 2220).

Määrusega muudetakse kultuuriministri 21. detsembri 2012. a määruse nr 12 „Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetamiseks eraldatud vahenditest antavate sporditoetuste liigid ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise, toetuse määramise ja määramisest keeldumise tingimused ja kord“ (edaspidi *sporditoetuste kord*) redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 15.10.2021, 7.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse (edaspidi ka *koroonaviirus*) levikuga seotud kriisi ja sellest tulenevate piirangute mõju leevendamiseks varasemalt loodud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise toetusmeetet, mida rakendatakse riigi 2021. aasta lisaelarve seaduse alusel eraldatavate vahendite arvel. Kuna meede on mõeldud spordiorganisatsioonidele, kellele riigieelarvest vahendite eraldamiseks on juba kehtestatud sporditoetuste kord, kavandatakse asjakohane regulatsioon kõnealusesse korda. Sporditoetuste korra kehtestamise aluseks olev volitusnorm spordiseaduse § 9 lõikes 3 võimaldab korda vajalikul määral täiendada.

Muudetava meetme näol on tegemist Vabariigi Valitsuse 16. aprilli 2021. a määruse nr 38 „COVID-19 põhjustava viiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusprogrammide üldtingimused“ (edaspidi ka *toetusprogrammide üldtingimused*) § 7 punkti 2 tähenduses toetusega juriidilistele isikutele. Eraldatav toetus võib olla vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*), artikli 3 tähenduses.¹

Eelnõu punkt 1 – sporditoetuste korra paragrahvi 7 lõikes 8¹ asendatakse tekstiosa „01.01.2021 kuni 31.08.2021“ tekstiosaga „25.10.2021 kuni 30.04.2022“. Muudatuse eesmärk on avada rahvusvaheliste võistluste korraldajatele täiendav taotlusvoor sarnastel tingimustel nagu käesoleva aasta oktoobris.

Rahvusvahelised võistlused toimuvad jätkuvalt piirangutega. Näiteks alates 25. oktoobrist ei lubata koroonaviiruse testi teinud täiskasvanuid ja alates 1. novembrist ka noori enam võistlustele. Alates 15. novembrist on sisetingimustes lubatud kuni 1000 ja välitingimustes kuni 2000 pealtvaatajat. Nendel põhjustel on osalejaid ja pealtvaatajaid vähem, võrreldes koroonapandeemia eelse perioodiga, mis omakorda tähendab võistluse korraldajatele väiksemat omatulu. Samas ei ole võistluste korraldamisega seotud kulud märkimisväärselt vähenenud, vaid on pigem kasvanud seoses Vabariigi Valitsuse või rahvusvahelise spordikatusorganisatsiooni kehtestatud ennetusmeetmetega.

Toetusprogrammide üldtingimuste § 4 kohaselt võib riigi 2021. aasta lisaelarve vahendite kasutamiseks võtta kohustusi, sealhulgas sõlmida lepinguid kuni käesoleva aasta 31. detsembrini. Täiendava taotlusvooruga raames on plaanis toetusotsused vormistada enne 31. detsembrit ja seega on kavandatud muudatused toetusprogrammide üldtingimustega kooskõlas.

Eelnõu punkt 2 – sporditoetuste korra paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 8², mille kohaselt rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitist saab taotleda nii tekkinud kahju hüvitamiseks, kui sündmus on taotluse esitamise hetkeks juba toimunud, kui ka tagatisena võimaliku tulevikus tekkiva kahju hüvitamiseks, kui sündmus ei ole taotluse esitamise hetkeks veel toimunud.

Võrreldes oktoobris korraldatud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise taotlusvooruga on lisandunud võimalus taotleda kahjuhüvitise saamiseks tagatist. Muudatus on vajalik, et anda ka 2022. aasta nelja esimese kuu jooksul toimuvate võistluste korraldajatele kindlustunne, et kui koroonaviiruse leviku või ennetusmeetmete tõttu peaks osalejate ja/või pealtvaatajate arv vähenema, siis on neil olemas täiendav riiklik toetus, et korraldada võistlus vähemalt rahvusvaheliselt nõutud minimaalsel tasemel.

Eelnõu punkt 3 – sporditoetuste korra paragrahvi 7¹ lõikes 8⁵ asendatakse tekstiosa „01.01.2021 kuni 31.10.2021“ tekstiosaga „01.09.2021 kuni 30.06.2022“. Sellega kohandatakse rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise abikõlblikkuse periood avatavale taotlusvoorule vastavaks. Abikõlblikkuse periood on kaks kuud pikem kui toetatavate võistluste

¹ Eraldatav toetus on vähese tähtsusega abi üksnes juhul, kui tegemist on Eesti jaoks oluliste vähemalt kaks järjestikust päeva kestnud sportlikult kõrgetasemeliste rahvusvaheliste võistluste korraldamisega seotud kulude katteks makstava rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitisega (vt sporditoetuste korra § 7 lõiget 13¹). Muudel juhtudel ei ole toetuse näol tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes.

toimumise periood, mis peaks olema piisav aeg, et võistluse korraldajale oleks laekunud kõik võistluse korraldamisega seotud kuludokumendid.

Eelnõu punktid 4 ja 5 – täiendatakse sporditoetuste korra paragrahvi 10 lõike 1⁵ punktide 3 ja 4 sõnastust, lisades sinna täpsustuse, et asjaomased andmed (andmed sündmuse korraldamise tegelike kulude ja tulude kohta ning taotletava kahjuhüvitise suurus ja selgitus, millest nähtub kahju otsene seos koroonaviiruse puhangust tingitud Vabariigi Valitsuse või rahvusvaheliselt kehtestatud piirangutega) tuleb kahjuhüvitise taotlemisel esitada juhul, kui spordisündmus on taotluse esitamise hetkeks juba toimunud. Eelmisest taotlusvoorst toetati üksnes võistlusi, mis olid juba toimunud. Kuna kavandatavast taotlusvoorst on võimalik toetust taotleda tagatisena ka nendel korraldajatel, kelle võistlus veel ei ole toimunud, on kõnealune täpsustus vajalik.

Eelnõu punkt 6 – sporditoetuste korra paragrahvi 10 lõiget 1⁵ täiendatakse punktiga 4¹, mille kohaselt tuleb taotluses esitada taotletava kahjuhüvitise tagatise suurus, kui spordisündmus ei ole taotluse esitamise hetkeks veel toimunud. Täiendus on vajalik, kuna nendel juhtudel, kus spordisündmus ei ole veel toimunud, ei ole kahju suurus veel teada ning korraldaja saab esitada vaid esialgse prognoosi.

Eelnõu punkt 7 – sporditoetuste korra paragrahvi 10 lõike 1⁵ punktist 5, mis kehtivas sõnastuses puudutab kahjuhüvitise kasutamise eesmärki ja kahjuhüvitise eesmärgipärase kasutamise tõendamist, jäetakse välja sõnad „ja selle eesmärgipärasest kasutamist tõendavate kuludokumentide koopiad“. Muudatus on tingitud taaskord asjaolust, et varem korraldatud taotlusvoorst toetati üksnes võistlusi, mis olid juba toimunud, mistõttu oli võimalik küsida koos taotlusega kohe ka kuludokumente. Kavandatavast taotlusvoorst on võimalik toetust taotleda tagatisena ka nendel korraldajatel, kelle võistlus veel toimunud ei ole. Kuna sündmus ei ole veel toimunud, siis ei ole võimalik veel esitada ka kõiki kuludokumente.

Eelnõu punkt 8 – sporditoetuste korra paragrahvi 10 lõiget 1⁵ täiendatakse punktiga 5¹, milles sätestatakse varem sama lõike punktis 5 sisaldunud kuludokumentide esitamise kohustus, kuid piiratakse seda üksnes nende taotlejatega, kelle korraldatav spordisündmus on taotluse esitamise hetkeks juba toimunud. Kui võistlus ei ole taotluse esitamise hetkeks veel toimunud ja toetust taotletakse tagatise vormis, siis kuludokumente esialgu esitama ei pea (vt ka eelnõu punkti 9 selgitust).

Eelnõu punkt 9 – sporditoetuste korra paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 1⁶, mille kohaselt taotleja, kellele on antud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise tagatis, esitab sündmuse korraldamise tegelikud kulud ja tulud, taotletava kahjuhüvitise suuruse ja selgituse, millest nähtub kahju otsene seos koroonaviiruse puhangust tingitud Vabariigi Valitsuse või rahvusvaheliselt kehtestatud piirangutega ning kahjuhüvitise eesmärgipärasest kasutamist tõendavate kuludokumentide koopiad 20 tööpäeva jooksul sündmuse toimumisest arvates. Nimetatud andmeid ei ole võimalik võistluse korraldajal enne võistluse toimumist esitada.

Eelnõu punkt 10 – sporditoetuste korra paragrahvi 10 lõike 9⁶ esimesest lausest jäetakse välja sõnad „välja arvatud spordialaliit“. Muudatuse tulemusena on võimalik kavandatavast taotlusvoorst toetust taotleda ka spordialaliitudele. Käesoleva aasta oktoobris läbi viidud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise taotlusvoorst ei olnud võimalik spordialaliitudele toetust taotleda, sest neile oli sama perioodi kohta avatud eraldi taotlusvoor, kust nad said taotleda kriisiabi ka seoses rahvusvaheliste võistluste korraldamisega. Alates 25.10.2021 toimunud võistluste puhul ei ole spordialaliitudele olnud võimalik spordialaliidu

kriisiabi taotlusvoorst enam toetust taotleda. Seega on välistatud ka samade kulude katmine kahest erinevast kriisiabi meetmest.

Eelnõu punktid 11 ja 12 – muudetakse sporditoetuste korra paragrahvi 13¹ lõiget 6⁴. Kõnealuse lõike punkti 1 täiendatakse täpsustusega, et asjaomast hindamiskriteeriumi kohaldatakse juhul, kui spordisündmus on taotluse esitamise hetkeks juba toimunud. Täpsustus on vajalik seoses sellega, et kavandatavast taotlusvoorst saab toetust taotleda ka tagatisena veel tekkimata kahju hüvitamiseks.

Paragrahvi 13¹ lõiget 6⁴ täiendatakse ka uue punktiga 1¹, mis puudutab just tagatise vormis toetuse taotlejaid. Selliste taotlejate puhul hinnatakse eesootava spordisündmuse tulude ja kulude Vabariigi Valitsuse ja rahvusvaheliselt kehtestatud piirangutest tingitud vähenemise riski ja võimalikku suurust, kuna toimumata sündmuste puhul ei saa tegelikule kahjule veel hinnangut anda.

Eelnõu punkt 13 – sporditoetuse korra paragrahvi 13¹ täiendatakse lõikega 6⁵, mille kohaselt spordiorganisatsiooni puhul, kellele on antud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise tagatis, antakse hinnang sündmuse tulude ja kulude Vabariigi Valitsuse ja rahvusvaheliselt kehtestatud piirangutest tingitud vähenemise kohta pärast sündmuse toimumist. Seda tehakse pärast sündmuse toimumist esitatud andmete põhjal (vt ka eelnõu punkti 9 selgitust).

Eelnõu punkt 14 – sporditoetuste korra paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 1³, milles täpsustatakse taotluste menetlemise korda veel toimumata spordisündmuste puhul. Kui rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitist taotletakse tagatisena sündmusele, mis ei ole taotluse esitamise hetkeks veel toimunud, teeb taotlusi hindav komisjon toetuse andjale (Kultuuriministeerium) esmalt ettepaneku tagatise saajate ja summade kohta. Spordiorganisatsioonile, kellele on antud rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise tagatis, kahjuhüvitise välja maksmise kohta teeb komisjon toetuse andjale ettepaneku pärast sündmuse toimumist, hinnates pärast sündmuse toimumist esitatud andmete põhjal sündmuse korraldamisega seotud tulude ja kulude tegelikku piirangutest tingitud vähenemist (vt ka eelnõu punktide 9 ja 13 selgitusi).

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitis võib olla vähese tähtsusega abi VTA määruse artikli 3 tähenduses. Sporditoetuste korras sisalduvad asjakohased vähese tähtsusega abi andmise üldpõhimõtted (vt sporditoetuste korra § 7 lõikeid 9–13¹).

4. Määruse mõjud

Mõju valdkond: mõju majandusele

Mõju alavaldkond: ettevõtluskeskkond ja ettevõtete tegevus

Mõjutatud on kõik rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitist taotlema õigustatud spordiorganisatsioonid. Nendeks on 70 spordialaliitu, 18 spordiühendust ja umbes kümme suuremat rahvusvahelisi tiitlivõistlusi või teisi Eestile olulisi võistlusi korraldavat spordiklubi. Muudatus mõjutab mittetulundussektorit, kuna sporditoetuste korra § 10 lõike 10 kohaselt ei saa kõnealusest taotlusvoorst toetust taotleda äriühinguna tegutsevad spordiorganisatsioonid. Kõigist mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris registreeritust, keda oli 2021. aasta 1. novembri seisuga 23 997, moodustab selline hulk juriidilisi isikuid 0,41%. Spordiregistris on

andmed enam kui 2700 spordiorganisatsiooni kohta, millest 98 organisatsiooni moodustavad 3,6%. Kavandatavast taotlusvoorst toetuse saajate näol on seega tegemist väikese sihtrühmaga.

Kavandatava muudatuse tulemusena suureneb toetus spordiorganisatsioonidele kokku umbes 500 000 euro võrra. Kahjuhüvitise arvelt on võimalik katta rahvusvaheliste tiitlivõistluste korraldamisega seotud põhjendatud kulusid, mille katmiseks on tulud Vabariigi Valitsuse ja rahvusvaheliselt kehtestatud piirangutest tulenevalt vähenenud. Taotlusvooru tulemusena tagatakse spordiorganisatsioonide jätkusuutlikkus, võlgade likvideerimine koostööpartnerite ees ja valmidus korraldada kõrge tasemega rahvusvahelisi võistlusi ka järgnevatel aastatel.

Mõju valdkond: mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele, kuludele ja tuludele

Mõju alavaldkond: asutuste korraldus

Rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise taotlusvooru loomine mõjutab toetuse andja ehk Kultuuriministeeriumi töökorraldust. Kuna mõjutatud on vaid üks valitsusasutus, on tegemist väikese sihtrühmaga.

Kuna on vaja menetleda täiendava taotlusvooru raames esitatud taotluseid, siis Kultuuriministeeriumi teenistujate töökoormus ajutiselt mõnevõrra suureneb. Taotluste menetlemisel on abiks ministeeriumi toetuste menetlemise infosüsteem ja taotlusvoorude korraldamise osas on Kultuuriministeeriumil aastatepikkune kogemus (seal hulgas 2020. ja 2021. aasta varasemate kriisiabi taotlusvoorude kogemus). Mõju ministeeriumi töökorraldusele on seega kokkuvõttes ebaoluline, kuna kestab lühikest aega ega nõua teenistujatelt uute oskuste ega teadmiste omandamist.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitist eraldatakse riigi 2021. aasta lisaelarve vahendite arvelt. Taotlusvooru täpne maht kinnitatakse kultuuriministri käskkirjaga, aga esialgu on rahvusvahelise spordisündmuse kahjuhüvitise taotlusvooru planeeritud 500 000 eurot.

Osa eraldatavast toetusest laekub maksudena tagasi riigieelarvesse ning omab seega ka mõju riigieelarve tuludele.

Taotluste menetlemisega seotud kulude katmiseks täiendavaid vahendeid ei vajata ning need kaetakse Kultuuriministeeriumi eelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras ehk haldusmenetluse seaduse § 93 lõike 2 kohaselt kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Eesti Olümpiakomiteele, kes eelnõu kohta märkuseid ei esitanud.

Eelnõu esitati tulenevalt riigi 2021. aasta lisaeelarve seaduse § 3 lõikest 2 ja Vabariigi Valitsuse 16. aprilli 2021. a määruse nr 38 „COVID-19 põhjustava viiruse levikuga seotud kriisi leevendamiseks ette nähtud toetusprogrammide üldtingimused“ §-st 2 heakskiitmiseks Vabariigi Valitsusele. Vabariigi Valitsus kiitis eelnõu heaks 18. novembri 2021. a istungil.